



STOPA



Chcem věrni ČASOPIS ČESKOSLOVENSKÝCH SKAUTŮ A SKAUTEK V EXILU Zpráva č. 21.
zůstat také dál

P R O H L Á Š E N Í

Od podzimu sledujeme události doma a vítáme s radostí nový vítr, který vane nad Prahou.

JUNÁK byl první organizací, která vyrostla ze země po celé republice a ukázalo se, že to bylo spontanní hnutí, které ho po dvaceti letech vzkřísilo, a že byl přijat s nadšením celou veřejností a s důvěrou vládních činitelů.

Franklin Delano Roosevelt řekl kdysi správně, že první obětí každé diktatury je skauting. Vzkříšení JUNÁKA u nás doma však také dokazuje, že bez něj není ani demokracie, neboť skauting je její nezbytnou složkou.

Je tomu letos šedesát let, co A. B. Svojsík založil u nás Junáka a skautská myšlenka se stala kusem našeho národního dědictví, které ani čtvrt století diktatur nemohlo vykořenit.

Tisíce starých skautů se vrací k práci a tisíce mladých nadšenců se sbíhá pod prapory. Členy náčelnictva jsou nejlepší naši pracovníci, mezi nimi mnozí, kteří přežili žalářování pro věrnost skautské práci a myšlence. Není pochyby o tom, že dnešní Junák je totožný s Junákem před r. 1948, protože je v rukou těchže lidí. Zárukou jsou dvě jména náčelníků Dra Plajnera a sestry Vlasty Koseové.

My, skauti v zahraničí, vítáme své bratry a sestry za něž jsme drželi skautský prapor po dvacet let a s plnou důvěrou jim podáváme pomocnou ruku. Jsme opět živou větví na živém kmeni JUNÁKA.

Za Československé skauty v pěti kontinentech

Dr. Velen Fanderlik

20. května 1968.

Nikdy bych nebyl věřil, že se dá tolik věcí složit do auta, které musí projíždět po nejnemožnějších cestách, kdybych to nebyl sám zažil. Dirigován norským veterinářem panem Mowinkelem, řídil jsem svůj starý Opel k chatám Laponců po nemožných cestách přes norský fjel daleko za Polárním kruhem.

"Ještě asi hodinu a jsme na místě", těšil mne norský průvodce, když jsem se hrozil, že přes chladno zapolárních krajin, počíná mi chladič vařit. Chvíli jsme se zastavili aby se motor poněkud ochladil a zatím, co jsem prohlížel stav motoru, zapálil si Mowinkel dýmku a usedl na skalisko ohlazené ledovcem a zíral do širého kraje.

"Tamtu rokli musíme objet a pak musíme narazit na chaty rodiny Logje," pravil veterinář, když jsem k němu přisedl. Vybalil jsem kousek chleba se špekem a nabídl svému průvodci. Ten však ukázal na svou dýmku a poděkoval se. Tak jsem koukal do krajice chleba sám a zíral do dále. Když jsem poprvé navštívil norské pohoří - fjely /značí skály/-byl jsem poněkud zklamán, neboť jsem znal dobře evropská Alpy a jejích krásy a tu mi připadaly fjely jako opravdovské popelky, jednotvárné, bez zvláštního půvabu. Ale krásu norských fjelů se naučí člověk poznávat teprve po čase a pak je ji okouzlen. Norové samotní milují fjely tak, že když s nimi někde v "cizině" daleko od Norska mluvíte o fjelem, vstupují jim ve vzpomínce na fjel slzy do očí. Oh, fjely symboly volnosti, nekonečné neobydlené dálky, symboly prosté, nekultivované přírody. Myslím, že my českoslovenští skauti najdeme na norských fjelech novou mnoho záliby. Jak rád bych vedl skautské oddíly po fjelech! Nyní jsem ale seděl se zadumaným dobrosrdečným Norem, který byl již léta mým věrným průvodcem.

Pokračování v příštím čísle.

SKAUTKA DĚKUJE.....

Chtěla bych vyslovit svou opravdově procítěnou vděčnost všem svým vzácným přátelům, kteří ať osobním, či písemným projevem soustrasti nad náhlým odchodem mého drahého manžela Václava Kubíčka, hleděli zmírnit moji osudovou bolest.

V obřadní síni vzdali poslední poctu zesnulému všichni členové chicágské skautské skupiny. Nezapomenu jim nikdy této vzácné bratrské účasti.

Zvláště jsem povinna upřímným díkem těm bratrům a sestrám, kteří neprodávně rozeslali přesmutnou zprávu bratrům skautům mimo Chicago.

V nekonečné řadě věnců utkvěly mé zraky na jednom z nich ozdobeném naší čs. trikolorou s nápisem "Českoslovenští skauti v exilu".

Vím, že to nebyl jen pouhý oficiální dar, ale srdečné podání pomocné ruky trpící sestře, jež pocítila ve chvíli své tragické opuštěnosti náhlou vzpruhu přítomností skautské rodiny, vždy připravené pomoci, přispět posilou, snažit se dát sílu bolesti zkrúšenému srdci a napřímit pokleslou hlavu.

Pocítila jsem nejen v oné chvíli loučení, ale stále cítím vděčnost za morální onu oporu bratrů a sester, onoho sboru nadšených ukázněných lidí, do jejichž řad jsem se vždy hlásila a stále se hrdě hlásím.

Alena.

SKAUTSKÁ LITERATURA PRO JUNÁKA

Chicágská skupina čl. skautů v exilu zahájila sběr skautské literatury v západním předměstí. "West Suburban Council" jehož jsem členem přislíbil oznámit tento sběr mezi svými členy. Pokud se týče jednotek, které mám na starosti zahájil jsem tento sběr osobně mezi známými skauty. Jedná se hlavně o "SCOUTING" Magazine for adults, kde jsou uvedeny programy pro skautskou činnost na každý měsíc v roce. Obsahuje témat měsíce a rozvrh programu, her, vycházek a činnosti v přírodě. Dále "Boys Life" časopis, který automaticky dostává každý člen B.S.A. je list pro chlapce s poučnými i zábavnými povídkami atd. Samozřejmě neodmítneme jakékoliv příručky, které bychom mohli dostat. Bratři v jiných městech, prosím následujte!

Jerry

Vedle knihy "Základy Junáctví" napsal Svojsík drobné příručky, které se staly populární hned od počátku. Byly to výcvikové monografie pod názvem "Umění pozorovati, Táboření a Život v přírodě". Všechny byly vlastně pojaty do jeho "Základů". V roce 1910 začal také vycházet časopis "Junák - Český Skaut", do něhož přispívali nejenom skauti sami, ale také lidé jako Čáda, Drtina, Rašín a jiní vedoucí mužové tehdejší veřejnosti.

Ještě před válkou, tedy před rokem 1914, se objevily oddíly mimo Prahu, a to předně v Třebechovicích pod Orebem u Hradce Králové a na Moravě v Uherském Brodě a pak v Brně, pod vedením redaktora Pawlíčka, kterému se mezi známými říkalo Pindour. Za války skauting přežil, protože jednak Svojsík, který trpěl silnou srdeční vadou, nebyl odveden a jednak, protože se mu podařilo dokonale "proplachtit". Skautů bylo málo a nestálo to za to rakouskému eráru je zvláště pronásledovat. Aby se učinilo zadost režimu, účastníci se skauti několika podniků Červeného kříže, a za to je nechaly úřady na pokoji. Samozřejmě se na skautských táborech a hlavně na Lápnici mezi hochy vedly "vlastizrádné řeči", ale to se nevyneslo, a tak skauting se proplížil až do r. 1918.

Tehdy ukázali Junáci, že byli připraveni, a jakmile se na 28. října chopil Národní výbor vlády v novém státě, zorganizovali doručování pošty po Praze i po okolí pomocí cyklistů a poslíčků. Zde platí zásluha hlavně Rössleru-Ořovskému, který tuto akci dokonale a rychle zavedl. Byl později několik let místonáčelníkem Junáka. Znamky Skautské pošty se staly známými po celém světě a jsou dnes filatelistickou vzácností. Byly dvě, modrá a červená v hodnotě pěti a desíti haléřů na dopis a na lístek.

Skautské zelené košile táhly a kdejaký chlapec chtěl být skautem. Rozhodně ve městech. Neměli jsme ani na košile, ani na klobouky, to všechno nebylo k dostání, ale sehnali jsme to. Košile se barvily na zelenc v prádelnách a opasky jsme si dělali sami, jen tu přasku s psí hlavou jsme musili z Prahy objednat. Neří divu, že "uniformy" nebyly jednotné, a že takový oddíl měl všechny odstíny zeleně od jara do podzimu. Snad proto se ujalo spíše slovo "kroj" nežli "stejnokroj". "Uniforma" jsme nikdy neříkali. Klobouky prostě nebyly a jen několik šťastlivců dokázalo přinutit starý tátův klobouk do jakési formy, nebo si udělat klobouk z něčeho jiného. Pamatuji se dobře, že v našem oddíle v Brně nějaký Dokoupil rozpáral tené kožený fotel a z obrácené kůže si zrobil něco, co jsme mu záviděli. V r. 1920 se konečně objevily staré klobouky po americké armádě, a tak jsme konečně vypadali jako skauti, alespoň zdaleka.

Již před válkou se objevovaly oddíly dívčí po boku chlapeckých, vedené většinou sestrami a manželkami skautských vedoucích. Zde však byla ještě větší potíž. Těžko si dnes představit poměry před válkou. Sporty byly pro muže a ne pro ženy. Ještě tak trochu toho bruslení, snad i tennis, ale chodit na výlety, nebo dokonce přespávat pod stanem! To bylo neslýchané. Moje babička nikdy nepochopila, jak můžeme chodit na výlety, a jistě by byla nepřehledná, kdyby takové nehoráznosti se odvážila některá z jejích vnuček. Děvčata nikam nesměla chodit bez doprovodu, střední školy byly přísně oddělené a vůbec málo děvčat studovalo. Tělocvik se odbyval v tělocvičnách, zřídka na hřišti.

I když válka přinesla úžasnou emancipaci, neslýchanou, protože ženy musily převzít celou řadu zaměstnání mužů, přece chození na výlety a dokonce táboření se vžívalo pomalu a trvalo to nejméně do r. 1922, nežli dívčí oddíly tábořily ve větším množství.

První naše náčelní byla profesorka tělocviky Emilie Milčicová, která zůstala ve své funkci po dvacet let. Od počátku až dodnes mezi prvními byla Vlasta Koseová a sestry Mladějovské. Také Popelka Bilianová, velká bojovnice za dívčí výchovu za Rakouska byla mezi vedoucími skautek.

Dívčí kmen byl vždycky součástí Svazu, i když měl svoje náčelnictvo, a spolupráce byla rozhodně lepší nežli kdekoli jinde na světě. Náš program byl chlapečtější a děvčata pěstovala daleko více sportů. Na druhé straně chlapecký program obsahoval mnoho kulturních složek, které jinde byly spíše programem pro děvčata jako hudba, zpěv, divadelní umění a romantika našeho skautingu vůbec. Sokolská tradice jistě měla veliký vliv na tělovýchovu děvčat.

S osvobozením naší vlasti a politickým uvolněním poválečného života celý národ byl přímo posedlý zakládáním spolků a společků. A tak, pochopitelně, se vytvořila řada skautských spolků jako "Psohlavci", Liga zálesáků, Liga československých Woodcrafterů, Děti Živěny, Baden Powellovi skauti, Setonovi skauti, a ovšem také skautské organizace při nových politických stranách, jako Junáci Volnosti, Skauti Práce a Spartakovi skauti Práce. Dnes o nich málokdo ví, neboť za dvacet let republiky zmizely skoro všechny, nebo se scvrkly na společnosti bez členů. Jedině Junáci Volnosti si zachovali jakési počty.

Junák byl zrušen Gestapem v r. 1940 a za půl roku na to 23. května 1941 byla uznána naší londýnskou vládou junácká organizace v zahraničí. Mezera jen půl roku. - Po celou válku zastupoval jsem zájmy JUNÁKA ve World Bureau a na schůzích prozatímního výboru, který nahrazoval International Committee. World Bureau nás znovu uznalo hned po osvobození. - Mluvil jsem o tom 9. května 1945 s ředitelem World Bureau J.S. Wilsonem a na první schůzi komitétu v srpnu 1945 jeho rozhodnutí bylo schváleno.

Byl jsem zvolen členem Intern. Committee v r. 1947 v Paříži a zůstal jsem členem do 1951, kdy můj termín vypršel a nemohl jsem již být zvolen. Junák ztratil svoje uznání na schůzi Zahraničních Zpravodajů ve Švýcarsku v srpnu 1948 jelikož změna slibu a zákona zavedená akčním výborem a fakt, že se stal Junák organizací pod vlivem jedné politické strany byla neslučitelná se stanovami International Conference /Světového Svazu Skautů/.

Zůstal jsem ve styku s World Bureau i se středisky skautských organizací ve světě a informoval je soustavně o událostech doma hlavně poslední dva roky. Byl jsem také pozván jako čestný host na poslední konferenci./Jamboree 1967, U.S.A./ Jsem opět ve styku s novým ředitelem Dr. Laszlo Nagym v Ženevě.

Z poslední korepondence vysvítá, že JUNÁK bude uznán, bude-li zachován starý slib a zákon beze změn jak byl před r. 1948 a bude-li jasné, že JUNÁK není organizací politickou nebo přímo v područí vlády.

World Bureau z 30.4. 68 píše: "...steps will be taken to look into the situation in Czechoslovakia and I sincerely hope that JUNAK may once again be recognized..."

W.B. píše 21. 5... "once the situation has been cleared and the National Council/náčelnictvo/ duly elected we can of course, take steps to recognize JUNAK."

Čekáme pouze na oficiální schválení stanov Ministerstva Vnitřní v Praze a na ustavující schůzi JUNÁKA, na které bude zvoleno nové náčelnictvo.

Schůze komitétu World Bureau se koná v září, kde bude otázka uznání pravděpodobně v zásadě projednána a příslušné rozhodnutí pak učiněno jakmile se Junák ustaví, což podle odhadu dra Plajnera bude asi na podzim. Oficiální uznání může ovšem být dáno teprve na konferenci v r. 1969.

World Bureau zaujímá liberární stanovisko v těchto otázkách a proto můžeme být optimisté. Záleží jen na tom, jak se vyvine situace doma.

Velen.

JUNÁK v průvodu na 1. máje 1968 / Podle rozhlasu/

Na vládní tribuně s prezidentem a mezi členy vlády byl náčelník Dr. Rudolf Plajner. -

Na Karlově náměstí při seřadování průvodu pozdravil skauty starý skautský pracovník ~~gen. poručík~~ Vilém Sachr, zahraniční voják z Anglie a Ruska, nositel řádů Bílého Lva, Slovenského povstání, Velké vlastenecké války /SSSR/ pěti válečných křížů a Junáckého kříže. - /Sachr byl starý skaut před válkou./

V průvodu bylo 1.200 krojovaných a 1000 nekrojovaných skautů. - Kroje jsou vybledlé, snad 30 let staré, doma zrobené a přebarvené.

V průvodu byly žluto-zelená vlajka JUNÁKA s nápisem Svaz Junáků Skautů a Skautek Republiky Československé s junáckým znakem - družinové a oddílové vlajky - nápisy "Byli jsme a budem" - " V desti slapem do bahna, neb nám chybí klubovna." "Prostý Junák náš vzor. Učit se, učit se! TGM"

Šátky jsou v barvě oddílů - různé. Radio reportér poznamenává: Jsme svědky přehlídky, opravdové přehlídky. Pokoušeli se o to milice, pokoušeli se o to hippies a povedlo se to teď tedy Junáku.

Lidová Demokracie píše 4. května 1968:

...Šli sice kolem majové tribuny v Praze Na Příkopě teprve před 14. hodinou třebaže toho dne opuštěli domovy většinou už časně ráno, ale šli opravdu jako junáci. A sklidili snad nejvýraznější potlesk, jaký tu letos na 1. máje zazněl. To davy lidí vítali zmrtvýchvstání svobody i pro skauty, jichž několik set od vlčat až po hrstku už stárnoucích pamětníků normálních časů junáckých - nastoupilo oslavit svátek práce a veliké jaro 1968. Šli svižně radostně a přece s důstojností, jako by i ty děti cítily, že reprezentují cosi spravedlivého, čistého, krásného, leč donedávna potlačovaného. A mnozí lidé okolo pozdravovali v nich i svoje dávné skautské mládí, své vzpomínky na slunná léta u táboráků i na řekách s junáckým zákonem v srdci a ptali se v duchu, proč museli ztratit téměř dvě desetiletí, proč muselo být téměř vše zakázáno....

KDO VEDE SKAUTING DOMA ?

Tyto závěry jsou vyhodnocením všeobecných zpráv o situaci doma. zpráv o skautské činnosti podle novin a dopisů, které nastinují většinou místní situaci.

Všeobecně padají v úvahu doma tyto generace:

Mladí mezi 18-24 lety. To je asi 14% veškerého obyvatelstva všude na světě. Je to generace anarchistická, která miluje svobodu pro svobodu a doma ji ztotožňuje s demokracií. Je si vědoma své moci a vlivu na události doma, ale neuvědomuje si nebezpečí, ani nemá dosti odpovědnosti za výsledky svého jednání.

Velká část našich dnešních mladých vedoucích se rekrutuje z ní. Proto tolik "samorostlých" nápadů, místních zvyků a oddílových tradic, které se zdůrazňují. Tito mladí jsou ochotni přijímat rady, ale budou si z nich vybírat to, co se jim zdá vhodným a co se jim líbí. Silná dávka romantiky je podkladem.

Generace 28 - 33 je pasivní, skeptická a celkem silně nakažena "švejkovinou" protože nemá hodnot a nevěří v žádnou stabilitu. Zažila tolik změn odsuzování velikánů, osvobozování vězňů a žalářování jiných, byla tolik let bezmocná a učila se sehnout hřbet a myslit si své. Ve skautských řadách je těchto lidí pomálu. Ti si hledají dnes uplatnění a mají spíše osobní zájmy.

Generace 40 - 50 je neaktivnější, většinou silně nakloněna komunistické šlence v Dubčekově ražení. To jsou lidé, kteří v r. 1945 věřili v budoucnost a uvítali únor 1948 a s nadšením se dali do práce. Byli zklamáni, cítili se spoluvinní za to co se dělo, obviňují anonymní "kult osobnosti", ale chtějí se očistit. Natolik věří v komunistické ideály, že chtějí vytvořit demokratický socialismus, s hodnotami Masarykovými a první republiky, ale také dědictvím února 1948. Vedoucí mezi nimi jsou spisovatelé a novináři, profesori a umělci. Čím více umělci, tím více se blíží generaci nejmladších.

Mezi skauty jich máme hodně, i když mezi nimi je mnoho těch, kteří pracovali v Pionýrském hnutí a cítí se vázání jejich ideami, i když ne programem. Můžeme od nich očekávat dobrou práci, i když mnozí se budou bát "přílišného reakcionářství" tradičních Junáků.

Stará generace kolem 55 - 70. Vedoucí osobnosti v Junáku dnes jsou většinou z této generace a je mezi nimi málo těch, kteří jsou mladší. To jsou lidé, kteří prošli ještě starým Junákem před válkou a plně věří v jeho ideály. Silná složka romantismu a vzpomínek na dávné zlaté časy je v nich. Jsou to naši nejlepší pracovníci, kteří mohou postavit Junáka na nohy, ale nemůžeme od nich očekávat, že dlouho vydrží. Málo kdo je pro svůj věk schopen práce "v poli". Můžeme očekávat, že se dají do psaní příruček a pomůcek, brzy však ustoupí generaci mladší. Jelikož není generace 30 - 40, musíme počítat s tím, že Junák náhle omládne a bude převzat nejspíše generací 18 - 24, která v nejbližších letech se rozšíří na 18 - 30.

Časopis JUNÁK a ČINOVNÍK budou opět vycházet.

Dr. Plajner prohlásil, že od podzimu budou oba tyto časopisy vycházet v tiskárně Mladé Fronty. "Junák" čtrnáctidenně, "Činovník" měsíčně. Doufejme, že to bude také obnova staré tradice obou těchto časopisů. Junák vycházel od r. 1910 a byl původně redigován Svojsíkem. Již před první válkou se stal jeho hlavním redaktorem Jaroslav Novák /Bratka/ později dobře známý jako spisovatel dětských knih a slavný vůdce pražského 5. oddílu vodáků.

Bratka byl vůdcovský genius a jako svobodný věnoval se skautingu duší i tělem. Býval jediným sekretářem Junáka, když ještě se vařilo z vody a často nebylo ani na jeho plat. Dělal všechno, ale zvláště Junáka. Byl to časopis, který měl vysokou úroveň a přesto byl velice přístupný mládeži, která jej ráda četla. Byly tam příspěvky nejen od vedoucích našich spisovatelů ale i chlapců skautů a fotografie, které Bratka sháněl, vyžebrał, nebo i uzmul někde z alb, byly vždy vynikající. Ilustrace kreslival z velké části Mariquitta, pseudonym starého skauta původem z Ukrajiny, který dnes je v USA. Naši nejlepší skautští pracovníci přispívali do Junáka.

Činovník pod názvem "Vůdce" počal vycházet někdy v r. 1922 a jeho redaktorem byl po celou dobu místonáčelník a spolupracovník Svojsíkův Jan Novák. Jen jeden rok jsem za něho vedl redakci já. "Vůdce" byl odborný časopis hlavně methodický, ale celá řada problémů v něm byla řešena volnými diskusemi čtenářů. Vzpomínám, že mi bylo asi patnáct, když jsem jednou přišel do "Svazu" tehdy ještě v dřevěném baráku na Petřském nábřeží, někde kde dnes je Ministerstvo obchodu a zastihnul jsem tam "bratra" místonáčelníka, k němuž jsem vzhlížel s velikou úctou. Dal se se mnou přátelsky do řeči, a já, polichocen tímto uznáním, jsem se rozhovořil o různých způsobech Kimovy hry a jak se touto hrou dají objevit psychologické vlastnosti hochů. Novák poslouchal čím dál s větším zájmem a konečně řekl: "Napiš mi o tom článek do "Vůdce", to jsou úplně nové nápady." Napsal jsem a od té doby jsem nepřestal psát. Byl to myslím první ročník. Jako příloha "Vůdce" vycházely také příručky, jako družinová soustava /Jan Novák/ a i knížka "Hry v místnosti" později několikrát vydaná a rozšířená pod názvy "300 her, 600 her, 666 her" a pod.

Vůdce byl studnicí skautské moudrosti a pokladnicí zkušenosti řady pracovníků. Již před válkou se nedalo sehnat ani jedno číslo a kdo jich měl, ten si je dobře opatroval. Po válce převzal vedení Činovníka Dr. Průcha, který ovšem rozšířil časopis a udělal z něho spíše věstník. Bylo více místa psát a bylo také mnohem více přispěvatelů.

Také Junák se stal z měsíčníku po válce týdeníkem, stal se spíše časopisem mládeže, který četl kde kdo, nejen skauti. Náklad byl tuším 40.000, kde to předválečný "Junák" vycházel jen asi v 10.000 a "Vůdce" sotva 1.500. To ovšem na časopisy doma nebylo tak málo.

Jen tak namátkou několik jmen přispěvatelů: Svojsík, Jan Novák, spisovatel Dr. Šimánek, básník J.S. Machar a ze skautů Dr. Charvát, Fanderlici/otec a dva synové/ Petruj, Frank Elstner, Jindřich Šimánek, Jaroslav Foglar, Dr. Hora a celá řada jiných skautů i neskautů, z nichž jen málo je dosud na živu.
Velen.

Od našeho přímého dopisovatele:

Náčelník Dr. Plajner byl pozván presidentem k audienci na počátek června. Jen Svoboda byl činný ve Svazu Junáků Skautů před válkou a jeho syn, který zahynul za okupace byl skautem. Jeho dcera je provdána v New Yorku - její manžel je zaměstnanec UNO. Očekává se, že podle tradice president převzme protektorát nad JUNÁKEM.

Nové stanovy JUNÁKA byly sestaveny a budou předloženy ministerstvu vnitřní věci počátkem června ke schválení.

Denně jsou v novinách zprávy o činnosti skautů popis výletů atd.

PRONÁSLEDOVÁNÍ SKAUTINGU A SKAUTŮ.

V r. 1948 byl Junák u nás v plné práci a činnosti a měl přes 120.000 členů. Byl členem mezinárodního ústředí /World Conference/ a Dr. Velen Fanderlik byl členem World Committee.

Již před únorem 1948 usilovali komunističtí členové Junáka o změny zákona a slibů ale tato snaha se nepotkala s velikým úspěchem.

Po únoru akční výbory vedené týmiž lidmi - Preininger, Dr. Cyvín, Stopka Škarda, Stefan, převzali Junáka, včlenili ho do Svazu české mládeže a změnili slib a zákon.

V létě 1948 JUNÁK ztratil svoje členství v Mezinárodním Ústředí právě pro tyto změny i proto, že se stal evidentně politickou organizací.

Rok na to na schůzi výchovných pracovníků Východního Bloku v Budapešti bylo rozhodnuto, že skautské organizace se mají zlikvidovat. A tak Svaz Mládeže se o to postaral, aby práce byla znemožněna ani oficiálně JUNÁK byl rozpuštěn. Pionýrské jednotky převzaly většinou jejich majetek a některé jednotky.

V následujících letech nastalo pronásledování bývalých skautů a tři "monstrprocesy":

16. května 1952 Krajský trestní soud v Praze odsoudil řadu bývalých vedoucích funkcionářů Junáka pro organizování mládeže, podzemní činnost a příjmu kapitalistické revoluce

Dr. Karel Průcha, člen náčelnictva Junáka, redaktor časopisu Činovník a vedoucí čsl. kontingentu na Jamboree v r. 1947. - 15 let.

Mg.Ph. Miroslav Stržínek, bývalý náčelník Slovenských Junáků - 10 let.

František Němec, profesor, člen náčelnictva Junáka a organizátor t.zv. borůvkových brigád v r. 1948 a 1949 po únoru. - 10 let.

František Járůš, Župní náčelník v Praze - 10 let

Ivan Mikšovič, člen redakční rady Junáka a Junácké edice -10 let.

Karel Grimm, člen náčelnictva Junáka a absolvent anglického Gilwell Parku 10 let

Krátké tresty byly vyměřeny: Františku Novotnému, Milanu Dorazilovi, Miloši Reiserovi a Karlu Homoláčovi. Všichni z nich byli činní v Junáku v Praze a Homoláč byl správcem skautské prodejny.

Jako hlavní dokument obžaloby byl návrh na reorganizaci Junáka, který byl připraven pro sjezd ve Zlíně, který se měl konat právě několik dní po únorovém převratu. Obžalovaní pak byli viněni z toho, že takovouto reformu připravovali po únoru

19. prosince 1966 se konala obnova tohoto procesu před senátem Krajského soudu v Praze. Rozsudek v oddůvodnění uvádí, že "činnost této skupiny bo alespoň podstatná část její byla vyprovokována"... protokoly z vyšetřování obsahující doznání obviněných...neodpovídají pravdě. Obžalovaní prý nehledali možnost jak dále veřejně rozvíjeti možnost skautskou v rámci ČSM, nýbrž připravovali se veřejně na obnovení činnosti za dřívějších poměrů, jejichž návrat očekávali a si přáli. Jako obhájci fungovali mimo jiné Dr. Hrazdára a Dr. Cyvín. Tresty byly sníženy na: Průcha 2 roky, Němec 2 roky Stržínek 1 rok/později úplně osvobozen/ Grimm půl roku, Jandus 1 a půl roku Mikšovič a Jandus byli úplně zproštěni

17 října 1952 byli souzeni jiní členové Junáka před senátem Krajského soudu v Praze pro velezradu, špionáž, organizování povstání a podvratnou činnost.

Dr. Pavel Frant. Křivský, člen náčelnictva Junáka, vydavatel "Plamenů" a vedoucí Roverů -doživotí-

Vladimír Bláha, funkcionář Pražské Župy -18 let

Antonín Celerín zástupce Okrskového velitel v Praze -18 let.

Zdeněk Kovařík skautský vedoucí v Praze 20 let

Slavoj Chodounský, skautský vůdce v Praze 25 let.

Ing. Karel Fořt, člen Junáka 25 let.

Václav Fergler, obvodový velitel v Praze -18 let

Ing. Jaroslav Marek, člen Junáka 18 let.

Tento proces byl reprodukován rozhlasem, noviny o něm psaly a podle protokolů napsal Alois Poledňák, úředník redakce časopisu JUNÁK nanepis nazvaný "Skauting ve službách Poněcovatelů Války", který vydala Mladá Fronta v r. 1953.

V souvislosti s tímto procesem byl odsouzen z těchto zločinů jako hlavní pachatel a "spiritus rector celé činnosti" bývalý starosta JUNÁKA

Dr. Velen Fanderlík, major zahraniční armády k trestu s m r t i
in absentia.

Všichni tito odsouzení byli většinou po desíti letech propuštěni na svobodu a již jsou rehabilitováni, až na Fanderlíka.

Vedle těchto dvou hlavních procesů byla řada menších řízení proti funkcionářům JUNÁKA v Praze i jinde, jako v Plzni, bohužel nemáme po ruce podrobnějších zpráv.

V květnu 1951 byli odsouzeni před Senátem Krajského Soudu pro přípravu ozbrojeného povstání, podzemní činnost a vzpuru

Dr. Pavel Skála, Okrskový náčelník pro Prahu a člen ústředních komitétů na 30 let a jeho paní

Dagmar Skálová na doživotí a

Zdeněk Navrátil pražský vedoucí na 20 let. Pokud víme všichni jsou dnes na svobodě a rehabilitováni. Navrátil je činný v JUNÁKU.

Řada jiných funkcionářů byla bez odsouzení šikanována, propuštěna ze zaměstnání nebo přeložena. Tak např. i Dr. Plajner, nebožtík Boh. Řehák a jiní.

Celou řadu let jakákoliv činnost která zaváněla skautingem, tábořením a životem v přírodě byla pronásledována. Ještě v r. 1962 byli žalářováni lidé proto, že jeli na canoích po Slovensku, protože prý u táboráků skládali skautský slib. Objevil-li se někdo v lese v zelené košili již šli po něm. Výsledek byl ten, že dnes v neděli v okolí Prahy je ticho a pusto.

Teprve po r. 1960 byli odsouzenci potichu propouštěni i když nebyli rehabilitováni a zbytky trestů jim byly promíjeny. Obyčejně soudy snižovaly trestní výměru na tolik let, kolik si odsouzený skutečně "odseděl". Později, zvláště v loni, řada jich byla úplně osvobozena. Přesto se jim však srazilo za stravu, za zaopatření i za strážení ve vězení nebo v táborech tolik, že z náhrady nic nezbylo a nadto takový rehabilitovaný vězeň těžko dostal přiměřené zaměstnání. Řada kněží pracovala v lesích a litoměřický biskup Trochta dělal "elektrikáře" a spravoval ohřívadla, sporáky a topení, profesori byli průvodčími na tramvajích a kopali kanalisaci.

Dnes by všichni raději na to zapomněli a ti kdo bourali JUNÁKA a vyakčovali funkcionáře se vracejí s úsměvem jako by ho ta léta žalářování neměla s jejich činností nic společného. - To všechno se snadno svede na "kult osotsti" či "temno", nebo omyl mládí jak řekl Alois Poledňák ohehdy v radiu. Tím "omylem" si vyšplhal místo ředitele filmového průmyslu zatím co jeho oběti seděly v kriminálech.....

Z p r á v y z d o m o v a .

Svobodné Slovo má pravidelnou rubriku JUNÁCKOU STEZKOU s hlavičkou svazového odznaku, která prý přežila v šuplíku tiskárny dvacet let.

19.VI.1968. Odbor Lesních škol vedených Karlem Grimmem pořádá rádcovské kursy a připravuje Lesní školy pro vedoucí.

Nová adresa JUNÁKA /Svobodné Slovo 17. května 1968/
Čs. JUNÁK, Ústředí skautské výchovy, Praha 3, Vinohrady, Čapajevovo nám. 8. Telefon 727795.

Redakce časopisu Skaut-Junák, Praha I. Panská 8. telefon šéfredaktora Jana Šimáně - 796512

V nejbližší době se bude stěhovat i Pražská oblast ze Senovážné ulice. Kapitanát Vodních skautů - tajemník ing. Zd. Hájek, Praha I. Štěpánská 16. Hlavní kapitanát vodních skautů: Hl. kapitán br. Štok, Přístavní Zach, Drahotka. Tajemník ing. Zd. Hájek. Členové :ing. Zemlička, Kostkan, Stránský. Kapitánská pošta vyjde v nejbližších dnech,

JUNÁK A PIONÝR

Z novinových zpráv, listů redakcím, anketa radiorozhovorů je jasné, že PIONÝR ztratil reputaci, ale mnozí věří v jeho obrodu.

Několik citací z Mladé Fronty 19 IV. 1968.

Závodní výbor, Vítězný Únor, Ostrava, Přívoz chce různé spolky a žádný Svaz Mládeže. "...dosavadní systém výchovy mládeže byl naprosto nevyhovující. Navrhujeme, aby mládež byla organizována podle věku, oborů a zájmů /Pionýr, Junák, školství, průmyslové odbory /ROH/, zemědělství atd./ aby měli centrální orgán, který by však nebyl orgánem direktivním..."

Vladimír Souček /Riki/ z Kladna píše: V Pionýru byly a jsou dobré oddíly, které vedli bývalí skautští vůdci... My co jsme je vedli...Kainovo znamení skautů jsme měli stále. Učili jsme však, že přijde doba, kdy se veřejně budeme moci hlásit do JUNÁKA - Proč jsou mnozí z nás bojkotováni nynějšími vedoucími Junáka? Jsme nazýváni "pionýrskými fyzly"---- ...Zůstane asi jen zbožným přáním radikálů, aby se Pionýr rozpadl, dnes není situace jako před deseti lety, tehdy by nástup Junáka způsobil asi absolutní pád Pionýrské organizace...dnes však není dobré jádro.

Milan Novák - ředitel DPM Litomyšl - Vzájemně si pomáhat--je zcela nemožné aby Pionýr zabezpečil výchovu pro všechny děti.---Musíme uvítat znovuzřízení Junáka....cíl je stejný;rozdílné jsou jen formy a metody.-Činnost dvou organizací je naprosto nutná. Pionýr bude mít i při existenci Junáka nepřehledné množství námětů pro svou činnost.-

Pplk. Pavel Macháček -Praha - čeká na nás úskalí. Psohlavci, vedeni bratrem Josefem Zikánem se spojili s Junákem na schůzi 29.III.1968 v sále Holečovské Domoviny, kde předsedal Dr. Plajner ---- ti kteří vedli Junáka před 20 lety zestárli. Bude nutné uskutečnit generační výměnu. Potrvá několik let nežli se v junáckých oddílech chlapci a děvčata budou vychovávat sami - cyklus výchovy musí projít alespoň jedna generace.- - -

Raimund Tkadleček- ředitel školy Konov.

Pionýrskou organizaci nevedli lidé znalí mentality dětí, ale osoby, které honosně o nich hovořili a psali libivá hlášení. Slovo Pionýr se časem stalo mezi dětmi spíš nadávkou - ...dětí musily snášet mlčky co nezkušené vedení vymyslelo a připravilo.- Letos nemáme na škole pionýrskou organizaci a přece se nikdo z žáků nezeptal, proč nejsou schůzky, slib a pod. - Na skautské, junácké hnutí se však nezapomnělo ani za avacet let. To je nejlepší vysvědčení dobré práce.

Dohoda mezi Československým Junákem a Československým Pionýrem 27.4.68
At svědčí dětem, co jsme smluvili

Indiánská dýmky míru ležela již připravena na stole, když k němu zasedli dr. Rudolf Plajner, za československé náčelnictvo Československého Junáka a Oldřich Kryštofek za vedení ústřední rady Československého Pionýra pro české země.

Přítomné uvítal šéfredaktor MF ing. Miroslav Jelínek. Zástupci junáků a pionýrů pak vysvětlili proč k dohodě dochází. Dr. Plajner zdůraznil, že demokratizační proces ovlivnil i bývalé pracovníky Junáka, kteří byli před 20 lety zbaveni administrativním zásahem možnosti pokračovat v práci s mládeží: "Uvažovali jsme o tom, zda je účelné, aby Junák za této situace obnovoval činnost. A došli jsme k závěru, že společnost bude potřebovat, aby vznikaly vedle Pionýra i další organizace pro děti a mládež. Zdravá konkurence může být jenom ku prospěchu". Dr. Plajner prohlásil, že skutečně nejde a nemůže jít o Junáka ani o Pionýra, ale o mládež. Občas dochází k určitým střetnutím. Nezavinuje je však mládež, ale dospělí. Řekl, že budoucí integrační proces je více než nutný. Jak bude probíhat, o tom mohou být různé představy. Ale hlavní je, že obě organizace budou hájit společně zájmy dětí. Zdůraznil, že obrozený Československý Pionýr přebírá z minulých let jen to nejlepší a od všeho ostatního se distancoval. Jeho základními principy je nikoliv masovost, ale dobrovolnost, široká demokracie ve výběru a ustavování pionýrských pracovníků a především mravní výchova členů v souladu s potřebami společnosti.

Vyzýváme společně činovníky Junáka a vedoucí oddílů, skupin i členy řad Čs. Pionýra, aby se všude snažili o vzájemné porozumění ve prospěch dětí a čelili všem nezdravým třenicím, které by neprospěly žádné z obou organizací a tím méně dětem.

a/Hledat a realizovat další konkrétní možnosti praktické spolupráce.

b/ Společně vystupovat při hájení zájmu dětí, při prosazování jejich potřeb a při rozšiřování podmínek pro jejich život ve volném čase, ale i podmínek sociálních a dalších.

Dr. Plajner též oznámil, že bude od září t.r. vycházet v MF časopis Junák jako čtrnáctidenník a časopis pro činovníky. V červnu vyjde nulté propagační číslo Junáka.

Pionýři budou teoy existovat dál, podporováni stranou a budou asi mít také všelijaké jiné výhody. Sila Junáka je dnes ve spontánním nadšení, které je mezi mladými i starými a stejně mezi obecnstvem.

Junak se také stal hrdinou tím Phoenixem, který z plamene utrpení vylétá znova očistěn a plný nových sil. Pionýr na druhé straně ztratil na své pověsti a bude asi živořit nezmění-li se nic radikálně v politice, jako kdysi politické skautské organizace.-

První bitva o skauting je vahrána, záleží nyní na tom, bude-li mít dosti vedoucích, aby zorganizoval všechny ty mladé nadšence, kteří se hrnou do jeho řad.

Rádcovské kursy a lesní školy běží naplno, ale to všechno nestačí.- Je třeba mít nové knihy, časopisy, pomůcky a hlavně úspěšnou sezonu letních táborů.-

N Á V R A T K E S K A U T I N G U

Na besedě v redakci Reportéra se tentokráte sešli: spisovatel Jaroslav Foglar, Josef Hájek, vedoucí oddělení tělovýchovy a turistiky ÚV ČSM, Radek Loskot, referent oddělení turistiky ÚV ČSTV, vedoucí tábornických oddílů Miroslav Svoboda a Allan Gintel z Prahy, aby podebatovali o životě mládeže v Přírodě, o bývalém skautingu a dnešním tábornictví. Za Reportéra hovořila Zdenka Šťastná. Dále patřil mezi diskutující i redaktor Karel Tejkal, který besedu natáčel pro Československý rozhlas 15. května 1968.

Debata se točila především kolem dvou otázek:

Je život v přírodě pro děti a mládež prospěšný, je o něj zájem?

Je vhodné, aby tábornictví v budoucnu organizovalo více institucí - nebo by to měla být organizace jediná, k tomuto poslání specializovaná.

0-0-0-0

FOGLAR: Já sám mám sdružení mládeže a řídím je 43 let! V žádném jiném sportu v žádné jiné mimoškolní činnosti mládeže neexistuje tolik možností, jak se utužit v obětavosti, věrnosti, přátelství, kamarádství - jako je tomu v tábornictví. Hrozně těžce nesu, že v posledních 15-20 letech jsme prakticky s tím naším sdružením za Prahou úplně sami. Třebaže se mluví o pionýrských oddílech o tom, že jsou jich tisíce - my je v neděli nikdy nevidíme. Při tom jsme na výletě 5-6 km za Prahou, nikam daleko nechodíme. A jsme tam úplně sami. Tam, kde dříve bývaly návaly skautíků. Je to škoda, strašná škoda, že to tak upadlo.

GINTEL: Kde hledat chybu? Hledal bych ji především v ČSM a v Pionýru. Od roku 1949 to byla přece jediná organizace, která sdružovala děti a mládež. Teď jsou v ČSM tábornické školy, začalo se lasovat, házet bumerangem - ale to je pouhá technika. Opravdová výchova, myslím, citová výchova schází. Pokud budeme tábornictví organizovat, musí stát v jeho čele nějaký myslitel. Víš, soudruhu, on v každém případě chybí vašemu tábornictví smysl, jaký měl třeba skauting. Dnes propagujete náplň práce - lasování, uzlování - ale daleko důležitější je idea, nějaký cíl, něco co by člověk viděl před sebou, aby se na to mohl dívat a říkat si: To chci být! Přesně to vyjádřil Jaroslav Foglar ve svých knihách. Říká, že každá věc musí mít nějakou legendu. Bez ní se bohužel nedá dělat vůbec nic. Totiž dá se dělat - ale za čas to zhasne. Člověk se vždycky nadchne pro legendu, ne pro práci. Pak maká, ale nejdřív tu musí být nadšení pro legendu, nikoli opačně.

TEJKAL: Já se bojím jedné věci. Ať se tím bude zabývat ČSM, ČSTV či Svazarm nebo i společně, ale rozhodně lépe, nic nedokáží z toho prostého důvodu, že v tomto směru ztratily důvěru

GINTEL: Vždyť byla doba - a není to tak dávno - že když se někdo objevil venku v zelené košili - už byl skaut a už se po něm šlo.

FOGLAR: Že zde zatím není "hlava" či myslitel, zkrátka výtečník, který by na sebe všechno soustředil - prosím, prostě není - ale štáb lidí by se, Allane, doufám našel. Je-li někde na Západě úpadek toho pravého skautingu, je z převážné míry zaviněn přílišnou technizací oněch zemí. U nás, kde byl skauting po dvacet let postaven nespravedlivě mimo zákon, jsou mládež i dospělí občané po něm tak vyhládlí a tak po něm touží, že ještě dlouho nebude potřeba vymýšlet něco lepšího. Také se to asi sotva kdy podaří. Ano, stejný ústroj, stejné odznaky, stejné zkoušky. V tom je ohromná výhoda. Řídil jsem čtenářské kluby, které jsem založil v časopise Mladý Hlasatel. Když jsem přišel s tím nápadem do Melantrichu, kde se časopis vydával, všichni šéfové propagace se mi strašně smáli a říkali: No, když se vám těch klubů přihlásí stovka, tak můžete být šťasten. A ono se jich za dva tři roky přihlásilo 24.000!! Všechno jsem řídil jednou stránkou "Klubovní záležitosti" a 24.000 klubů fungovalo prakticky bez zásahu dospělých. Stráždali si a dělali stovky dobrých věcí. Čili i bez aparátu dospělých lidí se lecos udělat. Ale hlavně - my jsme děti k ničemu nenutili. Já jsem tam třeba vypsal takové klubovní zákony, že by se každý člen klubu měl naučit jezdit na kole. Chlapci i děvčata se to učili - ne že jsem to nařídil, ale že jsem to naznačil, že to je dobrá věc.

GINTEL: Existují určité organizace, které jsou zřejmě v nejbližší době odsouzeny k zániku. Budu hovořit konkrétně o organizaci pionýrské. Její stav je dnes už neudržitelný. Zrovna kousek odtud jsem členem obvodní pionýrské rady pro Prahu 1. Jen si spočítejte, kolik je skupinových vedoucích. V Praze je na každé škole skupinář. A kolik je pionýrských domů. A výsledek? Dnes ani jeden okresní "táborník" v životě tábornický oddíl nevedl. A jestli vedl pionýrský skupinář, tak je to rarita. V ČSM je snad situace trochu lepší. Snad tam jsou dnes lidé, kteří by mohli v tábornictví něco udělat. Ale co je to platné, když ČSM má zkaženou pověst stejně jako IO. Přece zde musí někde být chyba. A ta musí být v lidech, kteří tu organizaci řídí. Dnes je nejvyšší čas celé vedení této organizace prostě vyměnit.

FOGLAR: Vyjádřili jsme své názory. Znovu opakují: Já osobně myslím, že by se hodně věcí radikálně změnilo, kdybychom dali svoje síly a nápady dohromady. V tom okamžiku, kdy bude oficiálně nová hlavička, nové hnutí, nezkompromitované chybami minulosti, kde se soustředí všichni lidé, kteří mají něco zájem, hned bude všechno lepší.

Uveřejnili jsme jen některé úryvky tříhodinové diskuse.

P O M O C , P O M O C !!!

S. C. S.

Junák opět žije. Jsou staří činovníci, mladí činovníci, tisíce chlapců a děvčat. Mají znalosti, schopnosti, touhu pracovat, nezměrné nadšení a obdiv veřejnosti. NEMAJÍ VŠAK PENÍZE. Obracejí se na nás se všech stran. Musíme jim pomoci, je to naší povinností. Každý může dát pr. dolárku a je to hodně korun. Činovníci v Praze mezi sebou vybrali 5.000 korun. To je 300 dol. My jim musíme poslat alespoň 1000 co nejdříve. Zvláštní konto JUNAK FUND No. 12612, Trail Credit Union, Trail, B.C. Canada je otevřeno. Šeky jsou přiloženy k tomuto číslu Stopy. Rozdejte přátelům, skautům a krajanům. Ať každý dá, co může. POTŘEBUJI PENÍZE IHNEDE. Najde se nás několik kdo mohou poslat ihned větší obnos? 50.- nebo i 100 - jako půjčku? Pošlete na konto do Credit Union a napište na adresu Dr. Velen Fanderlik, 709 Hermia cres. Trail B.C. Canada, kolik z toho obnosu máme vrátit do konce roku, ovšem bez úroků. Do té doby se peníze sejdou. Dvakrát dává, kdo rychle dává.

Velen.

Svojsík jednal rychle a již v r. 1920 na jaře založil Svaz Junáků Skautů a Skautek Republiky Československé, v němž většina těchto spolků našla přístřeší. Přestože se vytvořil Svaz, boj rozličných "směrů" neustal a ještě do roku 1926 se statečně a bouřlivě "válčilo" v časopisech a knihách o podstatě skautingu a jeho poslání. Byl to jakýsi spor o "oslí stín" nepochopitelný cizincům a dnes zapomenutý. Kdo však ví, zdali se s novou vervou neprojeví právě nyní pro vzkříšení Junáka. Tzv. Setonovi skauti, vedení hlavně Svojsíkovým odchovancem Milošem Seifertem vytýkali Junáku "militarismus", odsuzovali uniformy, ale nosili jiné, Baden Powell jim byl strašákem, protože byl kdysi generálem, v jakékoliv kázni viděli "vojenský drill", chodit ve formacích bylo vojenské rakušácké a zastaralé a odznaky považovali za fangličkářství. Sám se pamatují, že chodit ve trojstupech se tehdy po válce prostě nedalo, protože i veřejnost to odsuzovala, a my chlapi sami jsme se tomu bránili. To všechno však vychladlo a pomalu se dostalo do "rozumných" mezí. I když kniha Seifertova "Přírodou a životem k čistému lidství" je zajímavá svými myšlenkami, patřila již v r. 1928 do historie. Jeho zásluha je v tom, že se zasadil o vydání krásné knihovny Walden, kde vyšly Spisy E.T. Setona s jeho originálními ilustracemi. Snad i ten boj nás očistil od mnohého toho starého harampádí, které ještě dnes straší v některých skautských organizacích v Americe a dal našim chlapcům více té romantiky, po které náš národ vždycky toužil. Z toho boje vyrostly naše táborové kruhy, totemy, symboly, smysl pro krásné a tvůrčí touha i výcvik tvůrčích schopností našich chlapců a děvčat. Kdokoliv z cizích skautů poznal blíže naše oddíly, nejen to ihned viděl, ale také ocenil. Byli jsme duchovněji, náš skauting měl silnou ideovou základnu a za každým tím programem a výcvikovým prvkem byla ta "legenda", jak říká Foglar. Náš skauting nikdy se nestal organizací a vždycky byl hnutím (Movement).

V dvacátých letech, když první skauti odrůstali a dospívali, objevil se u nás tzv. tramping. Mládež kolem dvaceti let, která již odrostla skautským kalhotám a sukňím, naplněná touhou po volnosti, tehdy byla daleko novější nežli dnes, tvořila ve městech, hlavně ovšem v Praze, volné skupiny a odcházela do přírody. Jednak na výlety, jednak tábořit. Brzy se však z těchto potulných skupinek pravověrných trampů stali "chataři", kteří postavili v údolí Vltavy a později podél různých řek svoje "osady" a dali jim romantická jména jako "Ztracená naděje" (dnes zvaná Stracenda), Yukon, Klondyke a pod. Tam trávili svoje neděle. Romantika, touha po vzdáleném a cizím, trochu té exotiky z Londonových románů a Divokého západu dalo tomuto hnutí svůj ráz. Měli jsme s trampy potíže, protože nám zabírali naše "loviště", odváděli nám dospívající skauty a budoucí vedoucí, měli neblahý vliv tu a tam na uvolnění kázně a zviklali mnohé mravní zásady skautského zákona. Skauting v r. 1918 byl rozhodně organizací dospívajících chlapců. Když jsem se objevil v oddíle "mlád" dvanáct let, dívali se na mne jako na nemluvně. Za ta léta skauting omládl a stal se spíše chlapeckou organizací, hlavně když jsme zavedli i vlčata a dospívající mládež odcházela do všelijakých těch "volných sdružení", i když ne přímo trampských skupin. Zůstalo však dosti těch, kteří mohli převzít naše oddíly a i ti staří trampové přiváděli svoje děti později zase k nám. A konečně i ta trampská "pakultura", jak ji tehdy leckdos neprávem nazýval, obohatila svým vlivem naše táboráky a duchovní náplň našeho programu. Ten, kdo přežije, vždycky získává. A to byl skauting.

Velen

O J E D N Ě N Á V Š T Ě V Ě

Je tomu právě 21 let. Píše se rok 1946, je srpen, vracíme se domů z táborů, kde nás zastihuje zpráva, že 22. září přijede do Poděbrad lady Baden Powell, manželka zemřelého zakladatele skautingu lorda Badena Powella, světová náčelní mezinárodní skautské organizace. Nebyla to záležitost jen našich sester, ale nás všech, neboť jsme věděli, že musíme sestře světové náčelní během její krátké návštěvy v ČSR ukázat vospálost čs. skautingu. O jiném se nemluvalo než o návštěvě Bí-Pí (jak jsme ji s oblibou nazývali).

V tu dobu jsme byli velmi "bohatí" na klubovny. U labe jsme měli velmi pěknou dřevěnou "letní" klubovnu (která přečkala okupaci, neboť byla zabrána pro Hitlerjugend). Na bývalých pozemcích dostihové dráhy, po rozbourání tribuny, zůstala zděná přízemní budova kancelářů, kterou jsme dostali od města jako klubovnu. V květnu 1945 však tato budova byla zabrána ruským vojskem a byla velmi zplundrovaná. Museli jsme dávat nová okna, okenice, dveře, opravovat střechu, ale stálo to za to, měli jsme pět krásných kluboven a velkou zasklenou halu. Nejvíce jsme byli pyšní na naši Chalupu. Na před-

městí Poděbrad jsme měli starý domek, kde byly dvě místnosti, dále nový přístavek se třemi místnostmi, a se hlavního - stodolu. Tu jsme vyčistili, udělali nová skleněná vrata a krásný velký krb, který byl obložen několik set let starým dubem (z labského řečiště), do kterého byly vydlabány scény ze Settona - hrající si medvídka s medvědicí a smečka vlků pronásledující jeleny. Po stranách krbu jsme udělali 3m vysoká okna ze skleněných cihel. V jednom rohu bylo postaveno podium pro hudbu. Aby nepřekáželo, bylo umístěno asi 2,5m nad podlahou, zakotveno v trámův.

Ukázalo se, že starý domek není z vepřovic, jak jsme se původně domnívali, ale staročeská chalupa z trámů, a je omítnuta hliněnou maltou. Tuto omítku jsme strhli, trámy vyčistili a zamořili na tmavohnědo a spáry vymazali podle prastarého receptu plevami s krví a natřeli vápnem. Vchod na dvůr zdobila nová vrata ze surového dřeva se skautskými znaky.

To byla naše Chalupa a Stodola a byli jsme na ni hrdí. Těšili jsme se, že budeme mocí B.P. všechno ukázat. Vše se čistilo, upravovalo, natíralo; zhotovili jsme pro B.P. křeslo - nu práce bylo moře, a každý se předháněl v nápadech.

Konečně přišlo 22. ho, vše září čistotou. Objeví se auta, vpředu džíp se skautskými znaky a vlajkou. Cesta na dostihovou dráhu ke klubovně je lemována skautíky a skautkami, každý stojí vedle svého kola a zvoní na zvoněk, co mu síly stačí. Vlčata a světlušky vypadají jako kvítky v trávě.

Starší, vyšší dáma v tmavomodrém stejnokroji vystupuje z vozu a již se ozývají okřiky jednotlivých oddílů. Pro každého má úsměv, pohladí světlušku či vlče, podá skautíkovi ruku a nic nevádí, že máme rozličnou mateřskou řeč, se všemi si rozumíme. Následuje prohlídka tábora, který byl postaven na louce před klubovnou. Vysvětlování, dotazy, smích, úsměvy - panuje oboustranné porozumění. Čas rychle utíká. Honem do Chalupy na pohostění. Sestry pečou v krbu na rožni maso, jsou připraveny koláče. Skautská hudba hraje na podiu skautské a národní písničky. Oddíly zpívají a předvádějí táborová čísla.

Čas neúprosně letí, nastává doba loučení. Nikomu se do toho nechce, ale nic naplat, je odpoledne a v Hradci čekají. Zpíváme "Zapad den" a již jsou zde poslední stisky rukou a opět oddílové pokřiky, auta se pomalu rozjíždějí, poslední zamávání a je nám nějak smutno, ale víme, že máme sestry a bratry po celém světě.

Program B.P. při návštěvě v ČSR byl bohatý. Přiletěla v doprovodu dvou členek světového dívčího ústředí do Prahy 21. září, kde ji uvítala naše náčelní s. Koseová. 22. září přijela do Poděbrad, odtud do Hr. Králové, Pardubic, Havlíčkova Brodu, Jihlavy, lesní školy v Jinošově, Brna a Bratislavy. 27. září navštívila lesní školu v Černošicích a zúčastnila se finale Svojsíkova závodu. 30. září odletěla z Ruzyně zpět do Londýna.

Sváta

SKAUTSKÁ SCHŮZKA V BILÝCH HORÁCH

Přes Memorial Day Weekend se konal v Glen, ve státě New Hampshire, sjezd čl. skautů a skautek v exilu za účelem bližšího poznání, opětného setkání a možnosti diskuse o eventuální pomoci našim skautům doma. Následuje pár zachycených dojmů z těchto tří dnů.

Vylézáme na bostonském letišti a marně studujeme tváře lidí; Bublajs nikde. Krátký telefonní rozhovor s Francisem na Boston College, a ten nás ubezpečuje, že Bublajs tam někde je, prý pro nás jel, jen ať prý koukáme dál, že se asi tváří nenápadně. V tom jsme jej už spatřili, za ruku drží malou Karen a představujeme se: Alena, Luďa, Maruška. Vede nás k malému Volkswagenu a nejspíš počítal s tím, že budeme mít jaksepatří zavazadel, protože už tahá velkou plachtu a šňůry, kufry posazuje na střechu a připoutává. Prosíme jej o projíždku Bostonem. Nejdřív starý přístav; obdivujeme se Atlantiku, já honem tahám kameru a Luďa filmovačku a za chvíli ujíždíme dál ke státnímu Kapitolu, pak na Boston College, kde nás vítá Francis a ukazuje nám svou školu a všichni litujeme, že se nemůže vydat na sjezd s námi. Pak si prohlédneme Harvard a MIT, ale je zatím pozdní odpoledne, tedy musíme uhánět dál - do Glen je daleko. Cesta pěkně ubíhá, jsme naděšeny lesy a horami, nám na Středozápadě tak vzácnými. Už za tmy přijíždíme do Story Book Inn, kde nás vítá Charless, manželka Johnyho. Srdečně zve dál a uvádí nás do pokojíku v hlavním domě. Převlékli jsme se, a že půjdeme něco sníst. Johny otevřel právě nový restaurant, půjdeme tedy tam. Klepu na dveře Bublajsovy ložnice a teprve po chvíli se objeví uděšený obličej - už jsme jej za celý den utahaly - a děsí se dalších našich plánů. Odmítá jíst - chce klid.

V restauraci se setkáváme s Johnym, následuje krátké představování a vzájemné ubezpečování, že jsme se za těch dvacet let ani moc nezměnili (někteří jsme totiž společně tábořili v bavorských Alpách začátkem exilu).

Brzy přijíždí Ílek s paní (Dolores) a malinkou tříměsíční Helenkou, zase vítání, s ním se známe z jeho chicagské návštěvy. Děláme nějaké obrázky, prohlížejí se ty dvacet let staré a konečně usuzujeme, že by se mělo jít už spat.

Ráno jsme přesvědčeny, že se nám musely zastavit budíčky a hodinky, to není možné, že je teprve pět, vždyť sluníčko svítí. Vstáváme a jdeme do kuchyně, kde Charless už vaří. Po snídani vyrážíme třemi auty na výlet do hor (Bílé hory, White Mountains). Krása! Zastavujeme krmit koníčky v ohradě blízke farmy a fotit. Přijíždíme ke krásným přeřím, bosí se brodíme a radujeme se z té nádhery. Vyšlápli jsme si na jeden kopec, kde Johnny dostal najednou nápad: Že prý bychom mohli pěšky k Echo Lake. Ostatní jedou auty a my šlapeme. Jezírko je vidět, budeme tam na to tata. Ale ba ne. Nechceme si to přiznat, ale nevíme, kde jsme. Slezli jsme do údolí, zase vylezli, a ještě nějaký ten vršek přelezli a jezírko pořád jen v dáli. Ale konečně po dvou hodinách se skutečně blížíme. Utrmácení, ale zpíváme, to aby nebylo slyšet kručení bříšek. Přicházíme k jezeru a tam je báječný picnic lunch, který připravili Ílek s Dolores. Vrháme se hladově na jídlo, pak vytahuje kytaru a zpíváme.

Po návratu do motelu nás čekala slavnostní večeře, za niž musíme děkovat Charless. Chutě pojídáme steaky a potom debatujeme v salonku. Zábava je nejsrdečnější a přátelská, všichni máme pěkný teplý pocit starého skautování. Vzpomínáme... Později nám ukazuje Ílek diapositivy a filmy z Vietnamu a z posledního Jamboree, ale chudák Johnny je ten, kdo je dobitý tento večer. Snaží se nespát, ale víčka jsou těžká. A další den uběhl; zítra si vezmeme na mušku Kima.

Poslední náš den - sobota. Ráno je určeno oficiální části sjezdu. Poušetíme pásek od Velena, čteme dopisy a diskutujeme o tom, jak pomoci našim doma. Rozbíhá se debata o tom, jak naložit s penězi, které se vyberou. Všichni se kloníme k názoru neposílat dolary přes Československou státní banku. Snad raději pomoci zatím literaturou.

K polednímu vyrážíme opět do hor. Jedeme tentokrát s Kimem. Chudák! Ílek jede s rodinou a Bublajsem za námi. Opět několikrát zastavujeme, fotíme a lezeme po kopcích. Přijíždíme k horské bystřině, stavíme, bereme pár obrázků a chceme pokračovat v cestě. Ale co to? Auto nestartuje. Baterie nezabírá. Dojíždí nás Ílek a bere do stanice; chtějí baterii nabít. Marně. Kim jede s Ílkem pro novou baterii a my tři "Sudičky", jak nás zatím Ílek překřtil, zůstáváme s Bublajsem v autě Kima. Nějaký Samaritán zastavuje, nabízí nám, že to nastartuje, a také se mu to podařilo. Jak mu však teď vysvětlit, že auto není naše, Bublajs nemá u sebe ani řidičský průkaz, je z Massachussetts, auto má tabulky z Maine, jsme v New Hampshire, ale z Illinois! Nedá se však nic dělat. Jedeme naproti Kimovi, kterého potkáváme na cestě, ale Ílek frčí dál, nepoznal nás. Konečně po půl hodině se setkáváme a vše se vysvětluje. Domů přijíždíme za tmy, všichni se diví, co jsme kde dělali. Kí je vysílen a padá. Reputace nás tří "Sudiček" klesá. Připravujeme večeři, jíme a pokračujeme ve vážnější debatě. Vypravujeme několik všemi podepsaných lístků. Noc je krátká - sotva si lehneme, už se chystáme zase na letiště do Bostonu. Loučíme se a děkujeme. Bylo to nezapomenutelné. Na letiště je to však dálka a přijíždíme skoro pozdě. Chvatně odvažujeme kufry, které opět jely na střeše, sotva máme čas poděkovat Bublajsovi, podáváme kufry a pak utíkáme dlouhou chodbou (proč jsou ty chodby od podání kufrů ke "gates" tak děsně dlouhé!). Dopadáme na sedadla a už se rozjíždíme. Tři dni byly plny dojmů, ale teď jsme unaveny my!

Těšíme se na sjezd za rok (opět na Memorial Day) v Chicagu. Přijďte všichni, kdo jste byli v Glen, N.H., a ještě hodně Vás dalších! Stojí to za to!

Maruška

Příspěvky na tiskový fond STOPY:

Děkujeme následujícím bratřím za příspěvky na vydávání a rozesílání STOPY:
Br. V. Holeček 5dol. Br. V. Krška 20 dol. Br. V. Kolman 10 dol.

"STOPA" č. 21. Vyšlo v červenci 1968

STOPA P.O. Box 1948 San Diego, California 92112

Zodpovědný redaktor Vladimír Jiráček /Jerry/, redakce a administrace

4128 Park Ave. Brookfield Illinois /USA/ 60513. Příspěvky posílejte na tuto adresu.

Pro čl. skauty v zahraničí tiskne nezištně Jim Rubino v Chicagu.

/řekl bych takto. Junák byl po mém soudu likvidován na dvakrát. Stalo se tak poprvé 25. února 1948, kdy do ústředí Junáka na Havlíčkově náměstí - tehdejším, vnikla velmi početná skupina mladých lidí, vyházel z ústředí Junáka jednoho z činovníků po druhém, a akční výbor Junáka, který se potom na druhý den ustavil strohým vypsáním akčního výboru NF, začlenil tehdy Junáka do tehdejšího svazu mládeže a tím po mém soudu Junák byl likvidován touto cestou.

Podruhé to bylo v roce 1950. Na budapeštské konferenci tam byl podroben ostré kritice jednak Junák československý, jednak harcerské hnutí v Polsku, kde bylo tvrdě obhajováno stanovisko, že ani jedna ani druhá organizace nemá v lidově demokratické zemi své oprávnění. A tak Junák prostě dál pracovat nemohl.

Žila snad část junáckého hnutí v ilegalitě?

Ústředí Junáka neexistovalo, ale Junáci tu byli, vždyť Junákem prošlo víc než půl milionu české mládeže. Ti dorůstali. Ti všichni žili junáckým zákonem, ti všichni se k junáctví hlásili. Velmi mnozí z našich pracovníků ukázali věrnost republice. Profesoři, rektori vysokých škol, umělci, většinou pracovníci, vojáci, poslanci, no dokonce mezi nimi máme velký počet lidí vyznamenaných nejvyššími řady práce. Tak třeba i br. prof. akademik Charvát, který je nositelem nejvyšších státních vyznamenání a nikdy nezapřel, že byl čelným junáckým pracovníkem.

Co se ovšem té služby vlastní týče. V nedávné minulosti bylo vytýkáno Junáku, že zatímco celý národ obnovoval republiku, Junák odváděl děti do přírody, holdoval romantice a na budování lidově-demokratické republiky se prakticky nepodílel. To ovšem jsou naprosté pomluvy. Junáci odpracovali 5 milionů kontrolovaných hodin. Nebo v r. 1946 - bylo odpracováno 3,314.057 hodin.

Co v budoucnosti?

Je přirozené, že v určitých věcech budeme navazovat na praxi dřívější. Je nám všem jasné, že nemůžeme ovšem začít tam, kde jsme skončili. Za dvacet let se milý pane změnila karta celého světa, změnila se společnost, struktura rodiny, změnila se škola a v neposlední míře změnila se také mládež.

Prvním úkolem našich vedoucích bude ověřit si v praxi s mládeží co z dřívějšího Junáckého programu zůstává dosud atraktivní. Mě je naprosto jasné, mnoho prostředků výchovných dnes pro mládež nemá valné ceny. No a musíme také hledět zjistit co je pro mládež nové - co bude vyžadovat.

I angličtí skauti jsou dnes zaměřeni třeba na výcvik letectví, na výcvik plachtařství, že jsou zaměřeni na velké služby národu - formou já bych řekl našich velkých brigád.

Domnívám se, že valná část našich pracovníků si bude přát, abychom zůstali ve spojení s tím zázemím skautským, které dnes čítá asi na 12 milionů řádně registrovaných skautů v celém světě. Ovšem na druhé straně je také potřeba říci, že máme největší zájem na tom, abychom zůstali v úzké spolupráci i s tou mládeží, která v tomto mezinárodním skautském ústředí zapojena není.

My jsme si vědomi toho, že se nemůžeme odtahovat od ostatních milionů československé mládeže, která v Junáku nebude, bude to mládež zemědělská, mládež možná v ROH, Svaz vysokoškolského studentstva co já vím, které složky ještě - my si přejeme spolupracovat s tím vším co nejužejí. Takže hádám, že československá mládež bude takovým plnoprávným členem jak na jedné, tak na druhé straně.

PRINTED MATTER

BRC
II